УТОЧНЕНО
Голові НКРЕКП
Членам НКРЕКП

ОБҐРУНТУВАННЯ
до питання про врегулювання актуальних питань підвищення ефективності функціонування ринку природного газу в умовах воєнного стану

Національною комісією, що здійснює регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), прийнято постанову від 29 березня 2022 року № 355 «Про особливості надання послуг з приєднання до газорозподільних систем під час дії воєнного стану» (далі – Постанова № 355), якою визначається особливості надання послуг з приєднання до газорозподільних систем під час дії воєнного стану.

В умовах воєнного стану, з огляду на систематичні атаки російської федерації на об’єкти енергетичної інфраструктури України, особливої актуальності набуло питання оперативного приєднання до газорозподільних систем об’єктів виробництва електричної та теплової енергії, зокрема об’єктів розподіленої генерації та блочно-модульних котелень. Забезпечення можливості якнайшвидшого приєднання та введення в експлуатацію таких об’єктів є важливим заходом для компенсації втрачених генеруючих потужностей, забезпечення стабільного електро- та теплопостачання споживачів, а також підвищення енергетичної стійкості держави.

З огляду на критичну важливість зазначеного питання та необхідність його оперативного врегулювання, до НКРЕКП звернулося Міністерство енергетики України з відповідними пропозиціями щодо забезпечення приєднання та доступу до газових мереж об’єктів електричної та теплової генерації. Крім того, за результатами розгляду цього питання на засіданні Кризового комітету при Міністерстві енергетики України з питань підвищення надійності газопостачання та посилення енергетичної безпеки в умовах воєнного стану НКРЕКП рекомендовано внести відповідні зміни до нормативно-правових актів з метою врегулювання зазначеного питання.

У зв’язку з цим, а також з урахуванням пропозицій Міністерства енергетики України та рекомендацій Кризового комітету при Міністерстві енергетики України з питань підвищення надійності газопостачання та посилення енергетичної безпеки в умовах воєнного стану розроблено проєкт постанови «Про внесення змін до постанови НКРЕКП від 29 березня 2022 року № 355» (далі – проєкт постанови), спрямований на врегулювання питання приєднання та доступу до газорозподільних систем об’єктів виробництва електричної та/або теплової енергії за рахунок доступної потужності діючих споживачів в умовах дефіциту потужності газорозподільної системи.

UB
НКРЕКП
№2334-16.3.2/26 від 09.11.2026
КЕП: Кривоног Т. Л. 09.11.2026 15:13
3FAA9288358EC0030400000064E51F006E0CE200
Сертифікат дійсний з 19.03.2025 до 17.03.2027 14:22

Проєктом постанови передбачено:

визначення особливостей приєднання та доступу до газорозподільних систем газопоршневих і газотурбінних установок, у тому числі когенераційних, та блочно-модульних котелень за рахунок доступної потужності діючих споживачів;

встановлення критеріїв та умов використання доступної потужності діючих споживачів із забезпеченням пріоритетного права таких споживачів на використання власної приєднаної потужності;

визначення переліку документів, необхідних для приєднання газопоршневих і газотурбінних установок, у тому числі когенераційних, та блочно-модульних котелень;

визначення особливостей укладення та припинення договорів розподілу природного газу, порядку розрахунків за послуги розподілу, а також строків доступу до газорозподільних систем.

Прийняття проєкту постанови сприятиме прискоренню приєднання об’єктів розподіленої генерації та теплопостачання до газорозподільних систем в умовах дефіциту потужності, створенню додаткових можливостей для виробництва електричної та теплової енергії, а також підвищенню стійкості та надійності функціонування енергетичної системи України в умовах воєнного стану.

З огляду на зазначене, а також важливість питання, яке пропонується врегулювати, пропонуємо прийняти постанову НКРЕКП «Про внесення змін до постанови НКРЕКП від 29 березня 2022 року № 355».

Директор Департаменту
із регулювання відносин
у нафтогазовій сфері **Олександр КОСЯНЧУК**

Директор Департаменту
розвитку газового ринку **Тетяна КРИВОНОГ**

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ (НКРЕКП)

ПОСТАНОВА

_____ Київ № _____

Про внесення змін до постанови НКРЕКП від 29 березня 2022 року № 355

Відповідно до статті 4 Закону України «Про ринок природного газу» та статті 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», частини другої статті 9 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», у зв'язку з введенням воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року, відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Унести до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 29 березня 2022 року № 355 «Про особливості надання послуг з приєднання та доступу на ринку природного газу під час дії воєнного стану» такі зміни:

1) після пункту 7 доповнити новим пунктом 8 такого змісту:

«8. Операторам ГРМ на період дії воєнного стану забезпечувати, з урахуванням положень додатка до цієї постанови, приєднання та доступ до газорозподільних систем тимчасових об'єктів замовників (газотурбінних,

газопоршневих, у тому числі когенераційних установок, блочно-модульних котелень), для провадження господарської діяльності з виробництва теплової та/або електричної енергії в рамках заходів комплексних планів стійкості територіальних громад, регіонів та окремих міст або за наявності довідки військової адміністрації про необхідність термінового приєднання об'єкта або рішення Координаційного центру з реалізації комплексних планів стійкості регіонів і окремих міст, за рахунок доступної потужності діючих споживачів у разі наявності дефіциту потужності в газорозподільній системі, необхідної для приєднання таких об'єктів.

Положення цього пункту не обмежують права замовника у разі дефіциту потужності здійснювати заходи, визначені розділом V Кодексу.».

У зв'язку з цим пункти 8 та 9 вважати відповідно пунктами 9 та 10;

2) пункт 10 викласти в такій редакції:

«10. Ця постанова набирає чинності з дня її прийняття та діє до дня припинення або скасування дії воєнного стану, крім: пункту 5, який діє до остаточного врегулювання всіх питань, що стосуються оформлення земельних відносин щодо траси прокладання газових мереж, отримання містобудівних умов та обмежень забудови земельної ділянки, отримання дозвільних документів про закінчення будівельних робіт, прийняття в експлуатацію новозбудованих (реконструйованих) газових мереж; пункту 7, який діє протягом шести місяців з дня припинення або скасування дії воєнного стану; пункту 8 та додатка, які діють протягом дванадцяти місяців з дня припинення або скасування дії воєнного стану.»;

3) доповнити додатком, що додається.

2. Ця постанова набирає чинності з дня її прийняття.

Голова НКРЕКП Юрій ВЛАСЕНКО

Додаток
до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг
_____ № _____

«Додаток
до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг
29 березня 2022 року № 355

Особливості приєднання та доступу газопоршневих та газотурбінних установок, зокрема когенераційних, блочно-модульних котелень до газових мереж за рахунок доступної потужності діючих споживачів

1. Операторам газорозподільних систем на період дії воєнного стану забезпечувати, з урахуванням положень цього додатка, приєднання та доступ до газорозподільних систем тимчасових об’єктів замовників (газотурбінних, газопоршневих, у тому числі когенераційних установок, блочно-модульних котелень) для провадження господарської діяльності з виробництва теплової та/або електричної енергії, за рахунок доступної потужності діючих споживачів у разі наявності дефіциту потужності в газорозподільній системі, необхідної для приєднання таких об’єктів (далі – Тимчасові об’єкти) в рамках заходів комплексних планів стійкості територіальних громад, регіонів та окремих міст або за наявності довідки військової адміністрації про необхідність термінового приєднання Тимчасового об’єкта або за наявності рішення Координаційного центру з реалізації комплексних планів стійкості регіонів і окремих міст.

Тимчасові об’єкти отримують доступ до газорозподільних систем, протягом усього періоду дії воєнного стану та протягом дванадцяти місяців з дня припинення або скасування воєнного стану з урахуванням положень цього додатка.

Положення цього додатка не поширюються на об’єкти, які здійснюють або здійснили приєднання відповідно до інших положень цієї постанови.

2. Приєднання Тимчасового об’єкта здійснюється виключно до тієї самої газорозподільної системи (окремої її частини), яка забезпечує потужністю первинний об’єкт діючого споживача з урахуванням доступної потужності первинного об’єкта, пропускної спроможності газорозподільної системи,

фактичних тисків, маршруту розподілу природного газу та інших технічних характеристик газорозподільної системи.

3. Приєднання Тимчасового об’єкта здійснюється за рахунок доступної потужності первинного об’єкта діючого споживача за умови, що приєднана потужність газоспоживання такого первинного об’єкта, визначена відповідно до його проєктної документації, становить не менше ніж 1 500 м³/год.

Обсяг доступної потужності, у межах якої може бути приєднаний Тимчасовий об’єкт, визначається власником (користувачем) первинного об’єкта спільно з Оператором ГРМ та з урахуванням технічної можливості газорозподільної системи.

Використання доступної потужності Тимчасовим об’єктом не позбавляє діючого споживача права на використання приєднаної потужності первинного об’єкта в повному обсязі.

Право діючого споживача (первинного об’єкта) на використання потужності, визначеної його договором розподілу природного газу, має безумовний і абсолютний пріоритет перед правом Тимчасового об’єкта на використання потужності, наданої за рахунок первинного об’єкта діючого споживача.

4. Приєднання та експлуатація Тимчасового об’єкта не повинні призводити до перевищення технічно допустимої (пропускної) спроможності відповідної газорозподільної системи (окремої її частини), до якої здійснюється приєднання, або створювати загрозу безпечній, надійній та безаварійній експлуатації газорозподільної системи.

5. Оператор ГРМ надає послугу з приєднання Тимчасового об’єкта згідно з положеннями розділу V Кодексу газорозподільних систем, затвердженого постановою НКРЕКП від 30 вересня 2015 року № 2494 (далі – Кодекс), положеннями цієї постанови, а також за умови надання Оператору ГРМ замовником:

довідки військової адміністрації про необхідність термінового приєднання Тимчасового об’єкта або належність такого об’єкта до відповідних заходів комплексних планів стійкості регіонів і окремих міст (далі – довідка військової адміністрації) або рішення Координаційного центру з реалізації комплексних планів стійкості регіонів і окремих міст;

письмового погодження власника земельної ділянки на її використання для розміщення Тимчасового об’єкта відповідно до вимог пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 07 грудня 2023 року № 1320 «Деякі питання будівництва та/або відновлення, та/або реконструкції, та/або розміщення, та/або капітального ремонту газопоршневих та газотурбінних установок, зокрема когенераційних, блочно-модульних котелень, дизельних/бензинових та газових генераторів, об’єктів газосховищ, нафтогазовидобування, деяких об’єктів газотранспортної системи та ліній електропередачі системи передачі, на період воєнного стану»;

письмової угоди, укладеної між власниками (користувачами) первинного об’єкта та Тимчасового об’єкта щодо використання доступної потужності первинного об’єкта. Така письмова угода укладається з урахуванням положень цієї постанови та вимог чинного законодавства, та має містити, у тому числі, але не виключно:

згоду власника (користувача) первинного об’єкта на використання доступної потужності його первинного об’єкта власником (користувачем) Тимчасового об’єкта;

період, на який надається згода власника (користувача) первинного об’єкта на використання доступної потужності його первинного об’єкта власником (користувачем) Тимчасового об’єкта. При цьому такий період не може бути продовжений на період більший, ніж дванадцять місяців з дня припинення або скасування воєнного стану, крім випадку якщо військовою адміністрацією визначено необхідність продовження функціонування Тимчасового об’єкту з метою забезпечення стійкості енергетичної системи та за умови надання власником (користувачем) первинного об’єкта згоди на подальше використання потужності його об’єкта;

максимальний розмір потужності первинного об’єкта, який дозволяється для використання власнику (користувачу) Тимчасового об’єкта;

порядок перегляду та коригування максимального розміру потужності первинного об’єкта, який дозволяється для використання власнику (користувачу) Тимчасового об’єкта;

відповідальність сторін за невиконання умов письмової угоди, визначеної цим пунктом, у тому числі у разі перевищення власником (користувачем) Тимчасового об’єкта максимального розміру потужності, який дозволяється для його використання;

перелік випадків, коли розподіл природного газу може бути обмежено/припинено власнику (користувачу) Тимчасового об’єкта за ініціативою власника (користувача) первинного об’єкта.

Довідка військової адміністрації формується на підставі інформації, наданої замовником, оператором теплових мереж (за необхідності), власником (користувачем) первинного об’єкта, Оператором ГТС (за необхідності) та Оператором ГРМ і має містити:

відомості про діючого споживача та його первинний об’єкт, зокрема величина приєднаної потужності;

відомості про замовника та Тимчасовий об’єкт, зокрема величина потужності, яку планується приєднати;

адреса та/або кадастровий номер земельної ділянки, на якій планується розміщення Тимчасового об’єкта.

6. Після звернення замовника із заявою про приєднання, Оператор ГРМ протягом двох робочих днів з дня отримання такої заяви видає замовнику проєкти договору на приєднання та технічних умов, а також здійснює інші заходи, передбачені главою 2 розділу V Кодексу, з урахуванням положень цього додатка.

7. Технічними умовами та проєктними рішеннями обов’язково передбачається встановлення та облаштування за рахунок замовника Тимчасового об’єкта засобами автоматичного відключення та відновлення газопостачання, а також комерційними вузлами обліку природного газу із системами дистанційної передачі даних.

8. Після завершення приєднання Тимчасового об’єкта Оператор ГРМ укладає із замовником договір розподілу природного газу та додаткову угоду до нього, якою визначаються:

порядок розірвання договору, який визначає обов’язок Оператора ГРМ розірвати договір з власником (користувачем) Тимчасового об’єкта у порядку, визначеному законодавством України, з урахуванням вимог пункту 11 цього додатку;

умови використання доступної потужності Тимчасового об’єкта;

порядок обмеження чи припинення газоспоживання Тимчасового об’єкта у зв’язку із необхідністю відновлення потужності первинним об’єктом, але не більше приєднаної потужності, визначеної проєктною документацією з урахуванням пунктів 9 або 11 цього додатка та/або необхідністю забезпечення безаварійності роботи ГРМ.

9. У разі звернення до Оператора ГРМ діючого споживача (первинного об’єкта) щодо зміни доступної потужності для Тимчасового об’єкта Оператор ГРМ зобов’язаний протягом одного дня повідомити власника цього Тимчасового об’єкта про необхідність протягом наступних 24 годин самостійно зменшити своє споживання до визначеного діючим споживачем рівня, а в разі нездійснення такого зменшення – відключити Тимчасовий об’єкт.

10. Розрахунки за послугу розподілу природного газу здійснюються власниками (користувачами) первинного та Тимчасового об’єктів у порядку, визначеному главою 6 розділу VI Кодексу, Типового договору розподілу природного газу, затвердженого постановою НКРЕКП від 30 вересня 2015 року № 2498.

11. Власник (користувач) Тимчасового об’єкта зобов’язаний забезпечити його відключення від газорозподільних систем не пізніше останнього дня дванадцятого місяця з дня припинення або скасування воєнного стану, крім випадку якщо військовою адміністрацією визначено необхідність продовження функціонування Тимчасового об’єкту з метою забезпечення стійкості енергетичної системи та за умови надання власником (користувачем) первинного об’єкта згоди на подальше використання потужності його об’єкта.

У разі не здійснення заходів власником (користувачем) Тимчасового об’єкта, визначених цим пунктом, Оператор ГРМ самостійно забезпечує відключення такого об’єкта від газорозподільної системи з дня, наступного за днем припинення дії письмової угоди, визначеної пунктом 5 цього додатку. Не

пізніше останнього дня зазначеного строку Тимчасовий об’єкт має бути відключений від газорозподільної системи, а договір розподілу природного газу щодо такого Тимчасового об’єкта розірваний.

Власник (користувач) Тимчасового об’єкта має право протягом періоду тимчасового доступу здійснити заходи з приєднання, визначені розділом V Кодексу, та укласти договір розподілу природного газу на загальних умовах.

12. Виконання всіх заходів, визначених цим додатком, здійснюється у відповідності до вимог чинного законодавства з дотриманням безпечної, надійної та безаварійної експлуатації газової інфраструктури.».

Голові НКРЕКП
Членам НКРЕКП

ОБҐРУНТУВАННЯ
до рішення НКРЕКП щодо підвищення ефективності функціонування ринку природного газу в умовах воєнного стану

Відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 в Україні з 24 лютого 2022 року введено воєнний стан, який продовжено Указами Президента України від 14 березня 2022 року № 133/2022, від 18 квітня 2022 року № 259/2022, від 17 травня 2022 року № 341/2022, від 12 серпня 2022 року № 573/2022, від 07 листопада 2022 року № 757/2022, від 06 лютого 2023 року № 58/2023, від 01 травня 2023 року № 254/2023, від 26 липня № 451/2023, від 06 листопада 2023 року № 734/2023, від 05 лютого 2024 року № 49/2024, від 06 травня 2024 року № 271/2024, від 23 липня 2024 року № 469/2024, від 28 жовтня 2024 року № 740/2024, від 14 січня 2025 року № 26/2025, від 15 квітня 2025 № 235/2025, від 14 липня 2025 року № 478/2025, від 20 жовтня 2025 № 793/2025, від 12.01.2026 № 40/2026 та від 27.04.2026 № 342/2026 та від 13.07.2026 № 596/2026.

Положеннями частини другої статті 4 Закону України «Про ринок природного газу» визначено, що до основних завдань Регулятора на ринку природного газу належать, зокрема сприяння безпечному, надійному та економному функціонуванню газової інфраструктури, що дасть змогу забезпечити недискримінаційний доступ до неї для всіх замовників.

Разом з тим, відповідно до положень частини першої статті 3 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закон про НКРЕКП), Регулятор здійснює державне регулювання з метою досягнення балансу інтересів споживачів, суб’єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, і держави, забезпечення енергетичної безпеки.

У зв’язку з введенням воєнного стану та з метою забезпечення виконання Регулятором покладених на нього завдань, існує необхідність прийняття оперативного рішення НКРЕКП, що сприятиме посиленню надійності генерації електричної та/або теплової енергії споживачам, енергетичній незалежності та безпеці в цілому.

Враховуючи вищевикладене, уточнене обґрунтування та проєкт рішення щодо актуальних питань підвищення ефективності функціонування ринку природного газу в умовах воєнного стану буде оприлюднено пізніше.

Директор Департаменту
із регулювання відносин
у нафтогазовій сфері **Олександр КОСЯНЧУК**

UB
НКРЕКП
№2312-16.3.2/26 від 04.11.2026
КЕП: Косянчук О. В. 04.11.2026 12:35
3FAA9288358EC003040000007EC51F00280CE200
Сертифікат дійсний з 19.03.2025 до 17.03.2027 14:12